

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ В. С. Чопей
«_____» _____ 20__ р.

СИЛАБУС

ОК 2.12 Фінанси

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва освітньої програми)

освітнього рівня Бакалавр (перший рівень вищої освіти)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____
(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Карпатський інститут підприємництва
(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 10

Форма підсумкового контролю: екзамен

Хуст 2020 рік

ІНФОРМАЦІЯ	
ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ	
Викладач	<i>Волощук Надія Юріївна, доцент</i>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	<i>П.І.Б. осіб, залучених до викладання, місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання</i>
Профайл викладача	<i>Посилання на сторінку викладача на сайті навчально-виховного підрозділу</i>
Канали комунікації	<p>Телефон деканату: 0971434146</p> <p>Телефон викладача: 0976698635</p> <p>Електронна пошта: Nadezdavoloshka@gmail.com</p> <p>Вайбер: 0976698635</p> <p><i>Кабінет (електронний кабінет):</i></p>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	<p><i>Посилання на курс</i></p> <p>https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=2487</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 10	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u>	
	Спеціальність <u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>професійний</u>	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>(назва)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 300		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр (перший рівень вищої освіти)</u>	60 год.	15 год.
		Практичні, семінарські	
		60 год.	15 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		180 год.	270 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид семестрового контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 66,7%

для заочної форми навчання – 11%

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

Вивченню дисципліни «Фінанси» передують такі навчальні дисципліни як «Економіка підприємства», «Мікроекономіка» «Гроші та кредит», «Економічна теорія», «Фінансове право».

ПОСТРЕКВІЗИТИ

Після вивчення дисципліни «Фінанси» студенти вивчатимуть дисципліни «Банківська система», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Фінансовий аналіз», «Фінансовий ринок».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета :

формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях, передбачених кваліфікаційною характеристикою спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Завдання :

теоретична і практична підготовка студентів з основ правильного розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств, застосування цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясування ролі фінансів в економічній трансформації суспільства на шляху розвитку ринкової інфраструктури; визначення сукупності заходів щодо забезпечення використання фінансів як важелів економічної політики держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- об'єктивні передумови виникнення, суть, функції, характерні ознаки фінансів;
- структуру фінансової системи і принципи її побудови;
- суть, функціональні ланки, умови результативності, тактику і стратегію фінансової політики;
- поняття фінансового механізму, його складові елементи;
- теоретичні основи організації, функціональні елементи, організаційну структуру управління фінансами;
- призначення, класифікацію, етапи, методи фінансового планування;
- суть, мету, принципи, форми, методи фінансового контролю;
- соціально-економічну природу, елементи, принципи організації і функціонування податкової системи;
- місце та роль бюджету держави в системі державних фінансів, джерела формування бюджетного фонду і напрями їх використання;
- структуру бюджетної системи і принципи організації бюджетного устрою;
- основи організації регіональних фінансів;
- причини виникнення, форми державного кредиту, види державного боргу і способи коригування державної позикової політики;
- суть, форми, види страхування, сегменти і проблеми функціонування страхового ринку в Україні;
- визначальні риси фінансів підприємств, джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємств різних форм власності та господарювання;
- об'єктивні засади, структуру, інструменти фінансового ринку;
- теоретико-практичні основи використання фінансів у сфері зовнішньоекономічних відносин.

вміти:

- чітко обґрунтувати понятійно-термінологічний апарат дисципліни “Фінанси”;
- застосовувати при прийнятті рішень фінансові методи, важелі, стимули, санкції;
 - використовувати у фінансовій практиці методи управління фінансами, фінансового планування, організаційні форми фінансового контролю;
 - обчислювати суми податків та інших обов'язкових надходжень до бюджету держави та бюджетів і регіональних фондів територіальних громад;
 - розраховувати асигнування з бюджету в розрізі окремих груп видатків;
 - ефективно поєднувати форми і методи бюджетного планування на різних стадіях бюджетного процесу;
 - визначати джерела формування фінансових ресурсів підприємницьких структур, оптимізувати їх рівень і структуру;

- вживати заходи щодо зміцнення фінансової стійкості і платоспроможності суб'єктів підприємництва на основі використання різних форм і видів страхування;
практично застосовувати фондові інструменти в діяльності на ринку цінних паперів і валютних ринків.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 10	ЗК 11
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК10
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+

	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 23
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ.

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

Фінансові відносини як предмет фінансової науки. Зміст фінансів як об'єктивної економічної категорії. Методологічні основи дослідження фінансових явищ і процесів. Фінансова наука.

Фінанси як економічна категорія. Об'єктивні передумови існування фінансів. Характерні ознаки фінансів. Їх суспільне призначення, двоїста сутність фінансів. Фінанси як суспільні, економічні, грошові, розподільчі, фондоутворюючі відносини. Фінансові фонди як матеріальні носії фінансових відносин.

Функції фінансів. Розподільча функція та механізм її дії в ринкових умовах. Первинний і вторинний фінансовий розподіл. Об'єкти і суб'єкти фінансового розподілу.

Контрольна функція фінансів. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів. Дискусійні питання щодо суті і функцій фінансів.

Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями в процесі вартісного розподілу. Фінанси і ціна. Фінанси і заробітна плата. Фінанси і кредит.

Фінансові ресурси, їх суть і призначення. Класифікація фінансових ресурсів. Роль і значення централізованих фондів у забезпеченні загальнодержавних потреб. Децентралізовані фінансові ресурси: суть, склад, роль у фінансуванні потреб розширеного відтворення. Фінансові резерви: види та методи формування. Механізм формування та використання фінансових ресурсів суспільства.

ТЕМА 2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА

Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи.

Типологізація та структуризація фінансових систем за територіальною ознакою і типами економічних систем. Організаційна структура фінансової системи. Внутрішня побудова фінансової системи.

Сфери та ланки фінансових відносин: державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, міжнародні фінанси. Фінансовий ринок як забезпечуюча ланка фінансової системи. Фінансові відносини на світовому ринку.

ТЕМА 3. ГЕНЕЗИС І ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСІВ

Історичний характер фінансів. Податки як „вихідна клітина пізнання фінансів”. Еволюція податкової форми одержавлення ВВП на різних етапах економічного і соціального розвитку суспільства. Бюджетоформуючі чинники суспільного розвитку. Спеціальні фінансові фонди та їх роль у фінансуванні цільових державних програм. Становлення та розвиток фінансових інституцій в умовах розбудови ринкових відносин.

ТЕМА 4. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві. Сутність, мета і структура фінансової науки. Об’єкт і суб’єкти фінансової науки. Загальнонаукові та спеціальні функції фінансової науки. Інструментарій, поняття та категорії фінансової науки. Еволюція фінансових теорій у ХУ-ХІХ ст. Світова фінансова наука у ХХ ст. та основні її напрями й наукові школи. Фінансова наука в сучасних умовах: теоретичні напрями та тенденції розвитку.

ТЕМА 5. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Фінансова політика – складова частина економічної і соціальної політики. Ланки фінансової політики. Фінансова стратегія. Фінансова тактика. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Управління фінансами. Об’єкти і суб’єкти управління. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління.

Поняття та система фінансового права. Норми та предмет фінансового права. Методи фінансово-правового регулювання. Система фінансового права та її джерела. Фінансове законодавство. Суб’єкти фінансового права та їх повноваження. Функції Президента, законодавчих і виконавчих органів влади та управління в галузі загального керівництва фінансами. Повноваження Міністерства фінансів та його структур у сфері оперативного управління фінансами. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств, домогосподарств. Автоматизовані системи управління фінансами.

Фінансове планування: суть, принципи, завдання. Етапи і методи фінансового планування. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений баланс фінансових ресурсів держави. Фінансове планування на загальнодержавному, галузевому та територіальному рівнях. Фінансові плани підприємств та організацій. Реформування фінансового планування в умовах розвитку ринкових відносин.

Фінансовий контроль. Суть, мета, завдання фінансового контролю. Принципи фінансового контролю. Класифікація фінансового контролю. Види,

форми, методи фінансового контролю. Органи фінансового контролю та їх повноваження. Напрями підвищення дієвості фінансового контролю.

Змістовий модуль 2. ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ.

ТЕМА 6. ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Суть податків та їх характерні ознаки. Елементи податку. Об'єкти оподаткування. Суб'єкт, платник, носій податку. Джерела сплати податків. Масштаб вимірювання податкової бази. Податкова ставка. Податкові пільги.

Класифікація податків. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки.

Податкова система: суть, структура, основи побудови. Принципи і методи оподаткування. Податкова політика України на сучасному етапі.

Податок на додану вартість (ПДВ). Соціально-економічна суть ПДВ. Платники, об'єкт, база нарахування податку. Пільги й ставки ПДВ. Порядок обчислення ПДВ до сплати в бюджет.

Механізм справляння акцизного збору.

Платники, об'єкти оподаткування податку на прибуток підприємств. Пільги та ставки податку.

Порядок сплати до бюджету.

Основи прибуткового оподаткування населення. Категорії платників податку. Сукупний оподатковуваний дохід як об'єкт оподаткування. Пільги з податку на доходи з фізичних осіб. Побудова шкали ставок оподаткування. Особливості оподаткування доходів громадян не за місцем основної роботи. Декларація про доходи громадян. Порядок проведення перерахунку податку на доходи з фізичних осіб. Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.

Платежі за ресурси. Майнове оподаткування. Єдиний митний тариф і державне мито. Місцеві податки і збори. Інші податкові платежі до бюджету.

ТЕМА 7. БЮДЖЕТ . БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Державні фінанси як елемент фінансової системи. Склад і структура державних фінансів. Грошові потоки на макроекономічному рівні. Ланки та рівні державних фінансів.

Фінансові ресурси держави. Склад і джерела формування державних доходів. Державні видатки: види, норми та напрями використання.

Державні фінанси у системі економічних важелів. Кейнсіанська теорія бюджетного регулювання економіки. Економічні доктрини “економіки попиту” та “економіки пропозиції”, їх вплив на фінансові важелі регулювання соціально-економічних процесів.

Проблеми функціонування державних фінансів в економіках ринкового типу.

Бюджет, як економічна та юридична категорія. Об'єктивні передумови функціонування бюджету держави. Соціально-економічне значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як централізований фонд. Бюджет

як основний фінансовий план держави. Розподільча і контрольна функції бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання економіки. Доходи бюджету. Видатки бюджету. Бюджетна політика на сучасному етапі.

Структура і принципи побудови бюджетної системи. Поняття бюджетного устрою. Види бюджетів України. Зведений бюджет. Державний бюджет. Бюджети територіальних громад. Розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Бюджетні права органів державної влади і управління. Бюджетне регулювання. Поняття закріплених і регулюючих доходів. Дотації, субсидії, субвенції і їх роль в збалансуванні місцевих бюджетів. Бюджетні резерви.

Роль і призначення бюджетної класифікації. Бюджетна класифікація доходів, видатків бюджету, бюджетного фінансування, державного боргу.

Бюджетний процес. Поняття та основні елементи бюджетного процесу. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду, затвердження державного і місцевих бюджетів. Виконання бюджетів. Складання звітів про виконання державного і місцевих бюджетів та їх затвердження. Касове виконання дохідної й видаткової частин державного і місцевих бюджетів.

Економічна суть доходів Державного бюджету України. Форми і методи мобілізації грошових коштів до бюджету. Класифікація доходів бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти.

Соціально-економічна суть видатків бюджету. Напрями використання бюджетних коштів. Видатки державного бюджету на розвиток економіки і науки. Склад і структура бюджетних асигнувань на соціально-культурні заходи і соціальний захист населення. Фінансування потреб національної оборони і державного управління.

ТЕМА 8. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ

Бюджетний дефіцит як соціально-економічне явище. Причини та передумови бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту. Відкритий і прихований бюджетний дефіцит. Вимушений, свідомий, активний, пасивний дефіцит бюджету. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Емісія грошей як форма фінансування дефіциту бюджету, її соціально-економічні наслідки. Державні позики. Умови результативності державних позик. Бюджетна політика України в галузі фінансування бюджетного дефіциту.

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ І ДЕРЖАВНИЙ БОРГ

Економічна суть державного кредиту. Роль державного кредиту у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й фінансуванні дефіциту бюджету. Взаємозв'язок і відмінності між державним і банківським кредитом.

Види і форми державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Державні позики. Державні грошово-речові лотереї. Використання ощадних вкладів для кредитування потреб держави. Державний позиковий фонд.

Класифікація державних позик. Правове оформлення державних позик. Види державних цінних паперів, порядок їх емісії та погашення. Способи коригування державної позикової політики.

Державний борг. Капітальний і поточний державний борг. Причини виникнення і наслідки зростання державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом.

ТЕМА 10. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ. БЮДЖЕТНИЙ ФЕДЕРАЛІЗМ І ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ

Суть і склад місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у реалізації соціально-економічної політики адміністративно-територіальних формувань.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети. Доходи і видатки місцевих бюджетів. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Види неподаткових надходжень до місцевих бюджетів.

Склад і структура місцевих бюджетів. Видатки бюджетів територіальних громад на потреби місцевого самоврядування. Джерела надходжень та основні напрями використання. Фінансові ресурси інших органів місцевого самоврядування.

Бюджетний федералізм як наслідки явище концепції суспільних благ держави. Територіальна фінансова незбалансованість та необхідність бюджетного регулювання. Фінансове вирівнювання та методи його здійснення. Механізм надання дотацій вирівнювання, субвенцій, вилучення коштів. Фінансове вирівнювання в контексті проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні.

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНІ ПОЗАБЮДЖЕТНІ ФОНДИ

Соціальні позабюджетні фонди як складова частина державних фінансів. Необхідність існування цільових фондів. Види соціальних позабюджетних фондів, їх класифікація та характерні ознаки.

Пенсійний фонд України: призначення, джерела формування, напрями використання. Порядок нарахування і оплати обов'язкових страхових внесків на пенсійне страхування підприємствами й громадянами.

Фонд соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності: призначення, джерела формування, шляхи використання. Платники, об'єкт нарахування, ставки, джерела сплати обов'язкових платежів на соціальне страхування. Терміни сплати страхових внесків до бюджету.

Призначення, джерела формування, напрями використання фонду соціального страхування на випадок безробіття. Механізм справляння обов'язкових страхових внесків на випадок безробіття.

Фонд загальнообов'язкового соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: призначення, порядок формування та використання.

Змістовий модуль 3. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ДОМОГОСПОДАРСТВ, СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

ТЕМА 12. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Суть, функції, основи організації фінансів підприємств. Форми фінансування підприємницької діяльності. Класифікація грошових нагромаджень підприємств.

Фінанси комерційних підприємств. Комерційний розрахунок і самофінансування. Грошові нагромадження підприємств. Валовий дохід, порядок його розподілу. Валовий і операційний прибуток. Соціально-економічне значення прибутку і порядок його розподілу. Показники рентабельності. Фонди цільового фінансування, що формуються за рахунок прибутку.

Фінанси підприємств різних форм власності, організацій та підприємств, що здійснюють неприбуткову діяльність. Форми й методи фінансового забезпечення установ невиробничої сфери. Кошторисне фінансування бюджетних організацій. Нормування бюджетних асигнувань. Бюджетне фінансування установ освіти, науки, підготовки кадрів, охорони здоров'я, соціального забезпечення. Позабюджетні кошти бюджетних установ, їх види та порядок використання.

Фінанси громадських організацій і благодійних фондів. Джерела фінансування громадських організацій.

ТЕМА 13. ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Домогосподарство як суб'єкт фінансових відносин. Місце та роль домогосподарств в економічному кругообороту ресурсів. Суть і характерні ознаки фінансів домогосподарств. Формування первинних і вторинних доходів домогосподарств. Планування грошових потоків на рівні домогосподарств.

Бюджет домогосподарства та його структура. Загальні та сукупні ресурси домогосподарств. Витрати домогосподарств і напрями їх здійснення.

Мотиви та чинники заощаджень домогосподарств. Види заощаджень та їх класифікація.

Особисті фінанси, тенденції їх функціонування та розвитку в умовах ринкового середовища.

ТЕМА 14. СТРАХУВАННЯ. СТРАХОВИЙ РИНОК

Економічна необхідність, суть і роль страхування. Фінансові відносини у сфері страхування. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і ознакою ризику. Обов'язкове й добровільне страхування, принципи їх реалізації.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку та його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми функціонування страхових компаній.

Формування й розвиток страхового ринку в Україні.

Державний нагляд за страховою діяльністю. Ліцензування страхової діяльності.

Змістовий модуль 4. ФІНАНСОВИЙ РИНОК, МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ТА ІНШІ ЗАБЕЗПЕЧУЮЧІ СФЕРИ І ЛАНКИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН.

ТЕМА 15. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та перерозподілі фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Ринок позичкових капіталів. Ринок цінних паперів. Первинний і вторинний фінансові ринки. Механізм функціонування фінансового ринку.

Цінні папери як форма фіктивного капіталу. Види цінних паперів та їх характеристика. Пайові цінні папери. Боргові цінні папери. Похідні цінні папери. Приватизаційні цінні папери.

Правове регулювання фінансового ринку. Порядок реєстрації та обігу цінних паперів. Діяльність із випуску та організації обігу цінних паперів. Учасники ринку цінних паперів. Емітенти, інвестори та фінансові посередники.

Фондова біржа. Організація роботи фондової біржі. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах. Біржові операції та порядок розрахунків при їх здійсненні.

Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

ТЕМА 16. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Фінансовий менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Мета, завдання і процедури фінансового менеджменту. Об'єкт і суб'єкти фінансового менеджменту. Схеми організації управління фінансовими відносинами і фінансовими ресурсами. Взаємодія керованої та керуючої підсистем фінансового менеджменту.

Функціональні елементи фінансового менеджменту. Процес розробки й реалізації фінансових рішень. Етапи та складові процесу прийняття фінансових рішень. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.

Принципи та функції фінансового менеджменту. Функції суб'єкта управління. Функції об'єкта управління.

Механізм фінансового менеджменту та його складові елементи. Рівні фінансового менеджменту. Системи забезпечення, методи, важелі, інструменти фінансового менеджменту.

Основи управління операційною діяльністю, капіталом, активами підприємств.

ТЕМА 17. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин. Суб'єкти й види зовнішньоекономічної діяльності. Правові норми регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Валютне регулювання. Валютні обмеження. Використання валютних надходжень.

Валютний курс і валютний паритет. Форми і види валютних курсів. Методика встановлення валютного курсу в Україні. Конвертованість валют.

Валютні ринки. Поняття і види валютних ринків. Правове регулювання діяльності міжбанківської валютної біржі. Організація і порядок роботи біржового валютного ринку. Котирування іноземних валют. Валютні операції. Операції типу "спот", форвардні операції, механізм їх здійснення.

Розвиток валютного ринку в Україні.

ТЕМА 18. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Поняття та базові елементи економічної безпеки. Нормативно-правова регламентація економічної безпеки в Україні Рівні економічної безпеки.

Сутність та місце фінансової безпеки в економічній безпеці. Підсистеми фінансової безпеки.

Механізм забезпечення фінансової безпеки. Загальні та специфічні принципи забезпечення фінансової безпеки держави. Показники оцінки стану фінансової безпеки країни. Критерії загроз національній безпеці України в економічній сфері.

ТЕМА 19. ФІНАНСИ КРАЇН З РОЗВИНЕНОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Еволюційний розвиток фінансових систем економічно розвинених країн. Сучасні риси та тенденції ринкових фінансових систем.

Фінансові системи окремих країн. Фінансова система європейських країн з соціально-орієнтованою економікою. Фінансова система США. Фінансова система Великобританії. Фінансова система Японії. Фінансова система скандинавських країн.

ТЕМА 20. ФІНАНСИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Економічна інтеграція в Європі та її цивілізаційний розвиток. Етапи економічної інтеграції ЄС: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, єдиний внутрішній ринок, економічний та валютний союз. Фінансова політика в галузі поглиблення європейської інтеграції.

Передумови та принципи європейської валютно-фінансової конвергенції (Маастрихтська угода 1992р.). Особливості організації та функціонування фінансів Європейського Союзу. Спільна валютна політика і запровадження Євро. Фінансові інвестиції ЄС та їх роль у формуванні погоджених принципів фінансової політики.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ.															
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	15	2		2			11	15			1			14	AP: CP:
Тема 2. Фінансова система	15	4		4			7	15	1		1			13	AP: CP:
Тема 3. Генезис і еволюція фінансів	15	2		2			11	15						15	AP: CP:
Тема 4. Становлення та розвиток фінансової науки	15	2		2			11	15						15	AP: CP:
Тема 5. Фінансова політика і право	15	2		2			11	15	1					14	AP: CP:
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 1	75	12		12			51	75	2		2			71	
Змістовий модуль 2. ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ.															
Тема 6. Податки. Податкова система	15	4		4			7	15	2		2			11	AP: CP:
Тема 7. Бюджет. Бюджетна система	15	2		2			11	15	1		1			13	AP: CP:
Тема	15	2		2			11	15	1		1			13	AP:

Змістовний модуль 4. ФІНАНСОВИЙ РИНОК, МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ ТА ІНШІ ЗАБЕЗПЕЧУЮЧІ СФЕРИ І ЛАНКИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН.														
Тема 15. Фінансовий ринок	15	4		4			7	15	1		1		13	AP: CP:
Тема 16. Фінансовий менеджмент	15	4		4			7	15	1		1		13	AP: CP:
Тема 17. Міжнародні фінанси	15	2		2			11	15	1		1		13	AP: CP:
Тема 18. Фінансова безпека держави	15	2		2			11	15	1		1		13	AP: CP:
Тема 19. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	15	4		4			7	15			1		14	AP: CP:
Тема 20. Фінанси європейського союзу	15	4		4			7	15	1				14	AP: CP:
Модульний контроль														
Разом за змістовим модулем 4	90	20		20			50	90	5		5		80	
Усього годин	300	60		60			180	300	15		15		270	
Модуль 2														
ІНДЗ				-	-		-				-	-	-	ІНДЗ:
Усього годин	300	60		60			180	300	15		15		270	

Примітки. 1. Слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення. 2. AP – аудиторна робота, CP – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання. 3. Можуть застосовуватися такі форми і методи контролю знань, як опитування, письмове завдання для самостійного опрацювання, реферат, співбесіда, огляд додаткової літератури, підготовка та проведення презентації, складання кросворду за основними термінами теми, контрольна робота, письмове тестування, експрес-тестування, комп'ютерне тестування тощо, а також наведені в розділі II таблиці пункту 11.1.

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес у інституті реалізується в таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, практики, контрольні заходи, самостійна робота.

Основними видами навчальних занять є: лекції, практичні, семінарські заняття, комп'ютерний практикум та консультації.

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають умінь та навичок їх практичного застосування.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем.

Індивідуальне навчальне заняття – проводиться з окремими студентами, які виявили особливі здібності в навчанні та схильність до науково-дослідної роботи і творчої діяльності з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування, а також зі студентами, які мають певні проблеми (відставання у навчанні). Індивідуальні навчальні заняття організовуються у позанавчальний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Консультація – вид навчального заняття, на якому студент отримує від викладача відповіді на конкретні питання або пояснення окремих теоретичних положень чи їх практичного використання. Під час підготовки до екзаменів (семестрових, державних) проводяться групові консультації.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Практика є необхідним компонентом підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації: а) словесні: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація

PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда; б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; в) практичні: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Список літератури

Основна

1. А. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. — К.: НІОС, 2000. Зятківський І. В. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2003.
2. Контроллинг как инструмент управления предприятием. — М.: ЮНИТИ.2001.
3. Костіна П. І. Гроші та грошова політика: Навч. посіб. — К.: НІОС, 2001.
4. Крутих А. Б., Хайкин М. М. Основ финансовой деятельности предприятия: Учебник. — СПб.: Бизнес-пресса, 1999.
5. Рудюк Л. В. Вступ до фаху: Навч. посіб. — К.: Ун-т "Україна", 2005.
6. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств. — К.: МАУП, 2003.
7. Фінанси підприємств: Підручник / За ред. А. М. Поддер'логіна. — К.: КНЕУ, 2002.
8. Фінанси: Теоретичні основи / За ред. В. Б. Захожая. — К.: МАУП, 2004.
9. Шеремет А. Д., Сайфулин Р. С. Финансы предприятий: Учеб. пособие. - М.: ИНФРА-М, 1998.

Допоміжна

1. Василик О.Д. Державні фінанси України. — К.: Вищашк., 1997. — 383 с.
2. Гальчинський А. С. Теорія грошей: Навч. посіб. — К.: Основи, 1996.
3. Золотов А. Ф. Международные валютно-кредитные отношения.-К: МАУП, 2001.
4. Калина А. В. Экономическая теория и практика хозяйствования. - К.: МАУП, 1998.
5. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія). — К.: КНЕУ, 1999.
6. Фінанси підприємств: Підручник / За ред. А. М. Поддер'логіна. — К.: КНЕУ, 2000.
7. Финансы: Учеб. для вузов / Под ред. Л. А. Дробозиной. — М.: Финансы, 1999.

7.4 Інформаційні ресурси

1. <http://www.minfin.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України

2. <http://www.sta.gov.ua> - Офіційний сайт державної податкової адміністрації України

3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Офіційний сайт державного комітету статистики України

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	11
2.	Фінансова система	7
3.	Генезис і еволюція фінансів	11
4.	Становлення та розвиток фінансової науки	11
5.	Фінансова політика і право	11
6.	Податки.Податкова система	7
7.	Бюджет.Бюджетна система	11
8.	Бюджетний дефіцит	11
9.	Державний кредит і державний борг	7
10.	Місцеві фінанси.Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	7
11.	Соціальні позабюджетні фонди	11
12.	Фінанси суб'єктів господарювання	11
13.	Фінанси домогосподарств	7
14.	Страховання.Страховий ринок	7
15.	Фінансовий ринок	7
16.	Фінансовий менеджмент	7
17.	.Міжнародні фінанси	11
18.	Фінансова безпека держави	11
19.	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	7
20.	Фінанси європейського союзу	7
Разом		180

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.			
Тема 1. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	І
Тема 2 (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІІ
Тема 3. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІІ
Тема 4. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІІ
Тема 5. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	3	ІІІ
<i>Всього: 51 год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ.			
Тема 6. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІІІ
Тема 7. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	2	ІІІ
Тема 8. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІІІ
Тема 9. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	2	ІV
Тема 10. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	ІV
Тема 11. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	2	ІV
<i>Всього: 18 год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
<i>Разом: 54 год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.			
Тема 12. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	5	V
Тема 13 (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	5	V
Тема 14. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота	5	V
<i>Всього: 25 год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.			
Тема 15. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	VI
Тема 16. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	2	VI
Тема 17. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	VII
Тема 18. (11 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	2	VIII
Тема 19. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	3	VIII
Тема 20. (7 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття, підсумкова модульна контрольна робота, екзамен	2	VIII
<i>Всього: 18 год.</i>		<i>Всього: 15 балів</i>	
<i>Разом: 50 год.</i>		<i>Разом: 30 балів</i>	

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

<p>Оцінювання досягнень студента</p>	<p>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</p> <p>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</p> <p>Модульний контроль: упродовж семестру за різні види роботи студент може отримати 60 балів.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль: складається з оцінки за модульний контроль (не більше 60 балів) та оцінки за залік або іспит (не більше 40 балів).</p> <p>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</p> <p>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних (до 2 балів), практичних (до 2 балів), виконання самостійної роботи (до 2 балів), індивідуальну роботу (до 10 балів), модульну контрольну роботу (до 25 балів).</p> <p>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань оцінюється у 25 балів.</p> <p>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (до 10 балів).</p>
--------------------------------------	--

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100- бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3 E			<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	Перескладання здійснюється відповідно до графіка
Правила академічної доброчесності	<p>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах)</p> <ul style="list-style-type: none">- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
Вимоги до відвідування	Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту або на платформі Moodle. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.

ПЕРЕВІРЕНО:

_____ (посада, звання)

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____ 20__ р.